

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра економічної теорії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма/спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2017

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020.

Розробник

Нечипорук Людмила Володимирівна – професорка кафедри економічної теорії, докторка економічних наук, професорка

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
(протокол № 7 від 15 травня 2018 р.)
Дата оновлення – 12 червня 2020 р.

Завідувачка кафедри Л.С. Шевченко Шевченко Л.С.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми лекційних і практичних занять.....	12
5.1. Теми лекційних занять.....	13
5.2. Теми практичних занять.....	14
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	15
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	за вибором студента	за вибором студента
Модулів – 2	Спеціальність – 293 «Міжнародне право»	Рік підготовки:	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 150		5 – 8 семестр	5 -8 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 6-8.	Спеціалізація – «Міжнародне право» Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Лекції	Лекції
		32 год.	6 год.
		Практичні заняття	Практичні заняття
		32 год.	10 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		86 год.	134 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань іспит	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань іспит

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти щодо особливості сучасного стану економіки України, передумов її включення в процес економічної глобалізації, конкурентних переваг на міжнародних ринках, основних форм зовнішньоекономічних зв'язків держави в умовах глобалізації.

Завдання:

- формування поглибленої системи теоретичних знань (концепцій, доктрин) щодо специфіки сучасного етапу економічного розвитку України;

- розуміння архітектури інституційної системи економіки України, структурної перебудови, напрямів реформування економічної системи;
- засвоєння основних тенденцій розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з різними регіонами і країнами світу;
- оволодіння інноваційними практиками тлумачення масиву інформації щодо пошуку шляхів розв'язання суперечностей, що виникають на сучасному етапі у зовнішньоекономічній діяльності України.

Пререквізити: «Економічна теорія», «Історія міжнародного права», «Міжнародне публічне право».

Кореквізити: «Універсальні та регіональні системи захисту прав людини», «Право міжнародних організацій», «Основи геополітики», «Право Європейського Союзу».

Постреквізити: «Правове регулювання відносин України з Європейським Союзом», «Європейський Союз в міжнародних відносинах».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Визначати сутність та структуру національної економіки України.

РН 2. Аналізувати тенденції економічної інтеграції, становлення інтеграційних пріоритетів національної економіки України.

РН 3. Демонструвати знання й розуміння основ економічного розвитку України.

РН 4. Характеризувати компоненти потенціалу національної економіки, що визначають зовнішньоекономічні пріоритети України.

РН 5. Демонструвати розуміння світового господарства та закономірностей його розвитку.

РН 6. Визначати форми міжнародних економічних відносин та вплив на них економічної глобалізації.

РН 7. Аналізувати об'єктивну необхідність і можливість активізації включення України у світове господарство з врахуванням внутрішніх та зовнішніх чинників формування зовнішньоекономічного сектора.

РН 8. Надавати оцінку ефективності зовнішньоекономічної діяльності України.

РН 9. Демонструвати розуміння основних тенденцій розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з різними регіонами і країнами світу.

РН10. Визначати пріоритетні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України з різними регіонами і країнами світу.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених

освітньо-професійною програмою «Міжнародне право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

ЗК 7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних.

ЗК 14. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів и модусів.

Спеціальних компетентностей:

СК 3. Знання і розуміння процесів впливу міжнародного права на функціонування міжнародного співтовариства, взаємодії норм міжнародного права з іншими нормативними міжнародними системами.

СК 8. Здатність тлумачити міжнародно-правові звичаї, міжнародні договори, односторонні міжнародно-правові акти держав, резолюції міжнародних міжурядових організацій та міжнародних міжурядових конференцій.

СК 9. Здатність виявляти проблеми і працювати в основних сферах взаємодії міжнародного і національного права.

СК 15. Здатність характеризувати взаємовідносини України з Європейським Союзом, аналізувати проблеми адаптації національного законодавства України до вимог права Європейського Союзу.

СК 19. Здатність виявляти особливості міжнародно-правового регулювання економічних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 4. Демонструвати знання джерел міжнародного права як результату процесу міжнародної правотворчості.

ПРН 6. Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам міжнародного права.

ПРН 17. Інтерпретувати механізми міжнародно-правового співробітництва Європейського Союзу з третіми країнами, у тому числі з Україною.

ПРН 23. Демонструвати здатність до праці в міжнародно-правовому контексті.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ. ПЕРЕДУМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

Тема 1. Структура національної економіки України

Поняття та ознаки національної економіки.

Структура національної економіки України, територіальна, галузева, управлінська. Відтворювальна структура економіки України. Первинний, вторинний і третинний сектори. Галузева і територіальна структура економіки.

Макроекономічні пропорції. Особливості структури економіки України в умовах командно-адміністративної системи господарювання. Основні напрями структурних перетворень економіки сучасної України. Ринкове реформування. Сутність, функції, основні елементи ринкової інфраструктури в Україні. Ефективність національної економіки.

Тема 2. Економічний потенціал України

Поняття та компоненти потенціалу національної економіки.

Населення та трудовий потенціал. Міграція населення та її вплив на трудовий потенціал країни. Людський потенціал: чисельність, якісні характеристики. Формування ринку праці в Україні.

Науково-технічний та інноваційний потенціал економіки.

Природно-ресурсний потенціал. Природні умови та ресурси України.

Фінансово-кредитна система. Національна грошова система та система міжнародних грошей.

Система економічного управління та регулювання. Мікроекономічний, регіональний та макрорівень управління економікою.

Зовнішньоекономічні пріоритети України.

Тема 3. Світове господарство та закономірності його розвитку

Поняття світового господарства. Головні сфери світової економіки. Система міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля товарами та послугами. Міжнародна міграція. Міжнародний рух капіталу. Міжнародний науково-технічний обмін. Міжнародні валютні відносини. Інтеграційні процеси.

Класифікація країн світу.

Тенденції сучасного етапу розвитку світового господарства. Економічна глобалізація. Фінансова глобалізація.

Міжнародні корпоративні стратегії та підприємницькі парадигми в рамках глобальної бізнес-інтеграції.

Тема 4. Економічний розвиток та модернізація економіки України

Економічне зростання та економічний розвиток. Ділова активність. Бізнес-клімат та напрями його оптимізації. Реформа інфраструктури. Реформа та розвиток фінансового сектору.

Підтримка малого та середнього бізнесу. Ефективність державних підприємств. Приватизація державного сектору економіки. Розвиток оборонно-промислового комплексу.

Реформа ринку праці.

Енергетична безпека. Екологічна безпека. Земельна реформа. Реформа нанрокористування.

Розвиток експорту. Секторіальні та крос-секторіальні експортні стратегії. Інституційна підтримка експорту. Експортний бренд України.

Тема 5. Сутність і типи зовнішньоекономічної політики

Сутність і типи зовнішньоекономічної політики країни. Принципи, основні напрями та сфери реалізації зовнішньоекономічної політики. Основні етапи становлення зовнішньоекономічної політики України. Етап стихійної, неконтрольованої, нерегульованої лібералізації. Політика стратегічного партнерства. Сучасна зовнішньоекономічна політика України.

Міжнародно-правові засади зовнішньоекономічної політики держави. Роль міжнародних економічних організацій.

Тема 6. Україна як суб'єкт світогосподарських зв'язків

Об'єктивна необхідність і можливість активізації включення України у світове господарство. Рівні розвитку зовнішніх відносин: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Сутність та структура зовнішніх зв'язків.

Поняття зовнішньоекономічних зв'язків держави. Внутрішні та зовнішні чинники формування зовнішньоекономічного сектора.

Види та напрями зовнішньоекономічної діяльності України.

Принципи та методи розрахунку ефективності зовнішньоекономічної діяльності держави.

Тема 7. Інтеграційна стратегія України

Поняття економічної інтеграції та її рівні.

Чинники участі країни в міжнародному поділі праці та передумови інтеграції (політико-правові, економічні, соціально-культурні, інфраструктурні).

Становлення інтеграційних пріоритетів національної економіки України. Вибір напрямів економічної інтеграції.

Формування інтеграційної стратегії України. Бізнес-консалтинг в умовах інтернаціоналізації фінансової сфери. Фінансова інклюзія на шляху

євроінтеграції.

Модуль 2. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ

Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі

Динаміка формування і рівні інтеграції в ЄС. Хвилі розширення ЄС. Єдиний європейський ринок.

Макроекономічна політика ЄС.

Фінанси ЄС. Діяльність фінансових інституцій. Європейський інвестиційний банк: функції, формування капіталу та порядок надання інвестицій. Співробітництво із Україною.

Економічні наслідки Brexit.

Тема 9. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу

Місце і роль ЄС у зовнішньополітичній і зовнішньоекономічній стратегіях інтеграції України у світове співтовариство. Динаміка розвитку відносин Україна – ЄС. Основні форми економічного співробітництва України та ЄС. Територіальна й галузева структури торговельних зв'язків України з країнами ЄС. Основні торговельні партнери України. Особливості інвестиційних зв'язків з країнами Європи.

Основні країни-інвестори. Галузева структура та тенденції розвитку ринку прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в економіку України. Науково-технічне співробітництво України з ЄС.

Загальна оцінка стану міграційних потоків Україна – ЄС. Регулювання міграційних процесів.

Проблеми та перспективи інтеграції України в ЄС.

Тема 10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Чорноморського економічного співробітництва

Принципи, цілі та роль організації Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС). Формування зони вільної торгівлі. Місце України в ЧЕС.

Основні форми співробітництва в регіоні. Інвестиційні зв'язки країн – учасниць ЧЕС. Інвестиційна привабливість і вигідність сфери туризму. Чорноморський банк торгівлі та розвитку. Динаміка розвитку та сучасний стан торговельного співробітництва країн – учасниць ЧЕС.

Інтереси України у розвитку Чорноморської інтеграції. Напрями співробітництва. Зовнішня торгівля України товарами та послугами з країнами-членами ЧЕС. Основні торговельні партнери України. Галузева структура зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами ЧЕС.

Перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами ЧЕС.

Тема 11. Зовнішньоекономічні зв'язки України зі Співдружністю незалежних держав

Створення та функціонування Співдружності незалежних держав (СНД). Тенденції, динаміка і суперечності розвитку зовнішньоторговельних зв'язків України з країнами СНД.

Галузева і територіальна структури зовнішньої торгівлі України з країнами СНД. Конкурентоспроможність української продукції на ринках країн-членів СНД. Науково-технологічне співробітництво.

Дво- та багатосторонні економічні зв'язки України з країнами СНД. Співробітництво з ЄврАзЕС та ГУАМ.

Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Північної і Латинської Америки

Зовнішньоторговельні зв'язки України з країнами Північної Америки та їх перспективи.

Динаміка, особливості, перспективи і значення для соціально-економічного розвитку співробітництва України зі США. Стратегічне партнерство з США. Зацікавленість транснаціональних корпорацій США різними сферами української економіки. Українсько-канадські економічні зв'язки.

Північноамериканська зона вільної торгівлі (НАФТА). Мета створення та особливості діяльності НАФТА.

Специфіка латиноамериканських регіональних угруповань. Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Співтовариство і спільний ринок Карибського басейну, Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ).

Роль США в інтеграційному процесі на терені Латиноамериканського континента. Ідея економічного зближення Північної і Латинської Америки та її реалізація.

Співробітництво України з країнами Латинської Америки. Територіальна та галузева структури зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами Латинської Америки. Основні торгові партнери. Напрями галузевого і науково-технічного інвестиційного співробітництва.

Тема 13. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону

Особливості інтеграційних процесів у Азійсько-Тихоокеанського регіоні. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).

Транснаціональні корпорації як найважливіший інтеграційний фактор. Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Мета організації і перспективи співробітництва.

Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами Азії. Причини активізації економічного співробітництва України з країнами Азії.

Розвиток зовнішньої торгівлі та найбільші торговельні партнери України: Китай, Японія, Республіка Корея.

Інвестиційне співробітництво України з державами Східної й Південно-Східної Азії і його напрями.

Тема 14. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Африки

Економічний потенціал країн Африки. Суперечливість соціально-економічного розвитку регіону. Інтеграційні угруповання ЕКОВАС (Економічне співтовариство країн Західної Африки) та КОМЕСА (Спільний ринок Східної і Південної Африки).

Механізм торговельно-економічної взаємодії України з країнами Африки. Основні форми українсько-африканського економічного співробітництва.

Зовнішньоекономічні відносини України з Алжиром, Єгиптом, Марокко, Тунісом. Пошук нових економічних партнерів і ринків збуту товарів українського виробника.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
Л		ПЗ	СРС	Л		ПЗ	СРС	
Модуль 1. Економічний потенціал України. передумови інтеграції України у глобальний економічний простір								
Тема 1. Структура національної економіки України	12	4	4	6	10			10
Тема 2. Економічний потенціал України	14	2	2	8	14	2	2	10
Тема 3. Світове господарство та закономірності його розвитку	10	2	2	6	8			8
Тема 4. Економічний розвиток та модернізація економіки України	10	2	2	6	10			10
Тема 5. Сутність і типи зовнішньоекономічної політики	8	2	2	4	12	2	2	8
Тема 6. Україна як суб'єкт світогосподарських зв'язків	10	2	2	6	12			12
Тема 7. Інтеграційна стратегія України	10	2	2	6	8			8

<i>Разом</i>	74	16	16	42	74	4	4	66
Модуль 2. Зовнішньоекономічні зв'язки України								
Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі	8	2	2	4	8			8
Тема 9. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу	16	4	4	8	14		2	12
Тема 10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Чорноморського економічного співробітництва	10	2	2	6	10			10
Тема 11. Зовнішньоекономічні зв'язки України зі Співдружністю незалежних держав	10	2	2	6	12	2	2	8
Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Північної і Латинської Америки	10	2	2	6	10			10
Тема 13. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону	10	2	2	8	12		2	10
Тема 14. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Африки	10	2	2	6	10			10
<i>Разом</i>	32	6	6	20	32		2	30
Усього годин / кредитів ECTS	150 / 5	32	32	86	150 / 5	6	10	134

5. Темі лекційних і практичних занять

5.1. Темі лекційних занять

Тема навчальної дисципліни	Темі лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Економічний потенціал України. передумови інтеграції України у глобальний економічний простір			
Тема 1. Структура національної економіки України	Тема 1. Особливості економіки України	2	
	Тема 1. Структурний аналіз економіки України	2	
Тема 2. Економічний потенціал України	Тема 2. Економічний потенціал України	2	2
Тема 3. Світове господарство та закономірності його розвитку	Тема 3. Світове господарство та закономірності його розвитку	2	

Тема 4. Економічний розвиток та модернізація економіки України	Тема 4. Економічний розвиток та модернізація економіки України	2	
Тема 5. Сутність і типи зовнішньоекономічної політики	Тема 5. Сутність і типи зовнішньоекономічної політики	2	2
Тема 6. Україна як суб'єкт світогосподарських зв'язків	Тема 6. Україна як суб'єкт світогосподарських зв'язків	2	
Тема 7. Інтеграційна стратегія України	Тема 7. Інтеграційна стратегія України	2	
Модуль 2. Зовнішньоекономічні зв'язки України			
Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі	Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі	2	
Тема 9. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу	Тема 9.1. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу	2	
	Тема 9.2. Напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами Європейського Союзу	2	
Тема 10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Чорноморського економічного співробітництва	Тема 10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Чорноморського економічного співробітництва	2	
Тема 11. Зовнішньоекономічні зв'язки України зі Співдружністю незалежних держав	Тема 11. Зовнішньоекономічні зв'язки України зі Співдружністю незалежних держав	2	2
Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Північної і Латинської Америки	Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Північної і Латинської Америки	2	
Тема 13. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону	Тема 13. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону	2	
Тема 14. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Африки	Тема 14. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Африки	2	
Усього годин / кредитів ECTS		32	6

5.2. Теми практичних занять

Тема навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Економічний потенціал України. передумови інтеграції України у глобальний економічний простір			
Тема 1. Структура національної економіки України	Тема 1. Особливості економіки України	2	

	Тема 1. Структурний аналіз економіки України	2	
Тема 2. Економічний потенціал України	Тема 2. Економічний потенціал України	2	2
Тема 3. Світове господарство та закономірності його розвитку	Тема 3. Світове господарство та закономірності його розвитку	2	
Тема 4. Економічний розвиток та модернізація економіки України	Тема 4. Економічний розвиток та модернізація економіки України	2	
Тема 5. Сутність і типи зовнішньоекономічної політики	Тема 5. Сутність і типи зовнішньоекономічної політики	2	2
Тема 6. Україна як суб'єкт світогосподарських зв'язків	Тема 6. Україна як суб'єкт світогосподарських зв'язків	2	
Тема 7. Інтеграційна стратегія України	Тема 7. Інтеграційна стратегія України	2	
Модуль 2. Зовнішньоекономічні зв'язки України			
Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі	Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі	2	
Тема 9. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу	Тема 9.1. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Європейського Союзу	2	2
	Тема 9.2. Напрями розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з країнами Європейського Союзу	2	
Тема 10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Чорноморського економічного співробітництва	Тема 10. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Чорноморського економічного співробітництва	2	
Тема 11. Зовнішньоекономічні зв'язки України зі Співдружністю незалежних держав	Тема 11. Зовнішньоекономічні зв'язки України зі Співдружністю незалежних держав	2	2
Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Північної і Латинської Америки	Тема 12. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Північної і Латинської Америки	2	
Тема 13. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону	Тема 13. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону	2	2
Тема 14. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Африки	Тема 14. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Африки	2	
Усього годин / кредитів ECTS		32	10

6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач тощо. За результатами практичних занять із кожного з модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка за кожен модуль – 15 балів), що включається до підсумкової оцінки знань.

Протягом семестру студенти виконують завдання для **самостійної роботи** (проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо). Робота є індивідуальною та самостійною, а отже співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний додержуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою **підсумкового контролю** знань студентів з дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів дисципліни «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України»:

Поточний контроль		Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття			Іспит	
Модуль № 1	Модуль № 2			
мах 15	мах 15	мах 10	мах 60	мах 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України»:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті (за модуль)	Max 15	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	12	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	10	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	8	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження, вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	7	В роботі розкрито основні положення теми, але є деякі неточності у викладанні матеріалу, теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	6	Основні положення теми розкрито, але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом, але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	5	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево, немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	4	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.

	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	2	0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти

Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. No 436-IV (поточна редакція від 02.04.2020). Відомості Верховної Ради(ВВР). 2003. No 18, No 19–20, No 21–22. Ст. 144. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 12.06.2020).

Митний Кодекс України від 13.03.2012 р. No 4495-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2012. No 44–45, No 46–47, No 48. Ст. 552. Дата оновлення: 29.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 12.06.2020).

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. No 959-XII. Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). 1991. No 29. Ст. 377. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 12.06.2020).

Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р. No 93/96-ВР (поточна редакція від 25.06.2016). Відомості Верховної Ради (ВВР). 1996. No 19. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 12.06.2020).

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони 2014 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення 12.06.2020).

Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами 1994 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_012

7.2. Література

Основна література

1. Бублик Є.О. Фінансова відкритість транзитивних економік : монографія. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». 2020. 324 с
2. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підруч. 5-те вид., перероб. та допов. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 410 с.
3. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування: моногр. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха; за ред. Л. С. Шевченко. Харків : Право, 2009. – 312 с.

4. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
5. Козак Ю. Г., Савельєв Є. В. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. 6-е вид., перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 292 с.
6. Копійка В. В., Шинкаренко Т. І. Європейський Союз: історія і засади функціонування. посіб. / за ред. Л.В. Губерського. Київ: Знання, 2009. 751 с.
7. Міжнародна економіка : навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Макухи. Харків: Право, 2012. 192 с.
8. Структурні зміни як основа інклюзивного розвитку економіки України : монографія за ред. д.е.н. І.М. Бобух. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. 516 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/332.pdf>
9. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 408 с.
10. Формування «розумної спеціалізації» в економіці України : колективна монографія за ред.: чл.-кор. НАНУ І.Ю. Єгорова. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. 279 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/331.pdf>
11. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз: монографія. Харків: Право, 2013. 760 с.

Додаткова література

1. Prodius O., Nechyporuk L, Stoliar O., Ilyina A., Stoyanov P. International corporate strategies and entrepreneurial paradigms within the framework of global business integration. *Academy of Entrepreneurship Journal*. Volume 26, Issue 4, 2020.
2. Власюк О. С. Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації: монографія. Київ, 2014. 432 с.
3. Єфименко Т. І. Фіскальна та монетарна безпека національної економіки. Київ, 2016. 496 с.
4. Карлін М. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: навч. посібник. Київ: Кондор, 2020. 416 с.
5. Козюк В. В. Надмірний нагромадження валютних резервів: удар політичних режимів та незалежності центральних діячів. *Фінанси України*. 2020. № 4. С. 27–51.
6. Макроекономічна збалансованість для забезпечення стійкості державних фінансів та економічного зростання в Україні : кол. моногр. за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НАН України М.І. Скрипниченко. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. 648 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/327.pdf>

7. Модернізація економічної політики розвитку сфер діяльності та ринків : у 4-х частинах / НАН України, ДУ« Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон. ресурс. Частина 2 : Торговельна політика: перспективи участі України в ініціативі «Один пояс, один шлях» / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т.О. Осташко. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». 2020. 334 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/326.pdf>
8. Нечипорук Л. В. Освітні технології підготовки фахівців з економіки в умовах невизначеності та ризиків. *Innovative Educational Technologies: European Experience and its Application in Training in Economics and Management. Internship*. Riga: Baltic Research Institute of Transformation Economic Area Problems, 2020. 184 p., p. 109-112.
9. Нечипорук Л.В. Фінансова інклюзія в контексті страхових послуг. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. № 3. С. 411 - 417.
10. Нечипорук Л.В. Фінансовий бізнес-консалтинг в умовах інтернаціоналізації фінансової сфери. *New stages of development of modern science in Ukraine and EU countries: monograph / edited by authors*. 2nd ed. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”. 2019. p. 296-312.
11. Нечипорук Л. В. Теоретико-методологічні основи дослідження глобалізації. *Вісник НУ «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Економічна теорія та право. 2011. Вип. 4 (7). С. 26-34.
12. Нечипорук Л.В. Фінансові рішення в ризик-менеджменті бізнес-організацій. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. №5 (22). С. 98–103.

7.3. Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право». URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.iier.com.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org> (дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний сайт «Мережа аналітичних центрів України». URL: <http://www.intellect.org.ua> (дата звернення: 12.06.2020).

Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory> (дата звернення: 12.06.2020).

7.4. СЕНМК.

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151.

7.5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press, до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).